Ötödik évfolyam. 3-dik szám. Kolozsvártt, 1875. kedd január 5.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési dij.

Helyben postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 15 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési dijak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau.

Nyiltéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Bel-királyutcza 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
a
„KELET“

politikai és közgazdasági napilap

1875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet“ jelen évvel fennállásának ötödik évfolyamába lép. A közönség pártfogását kiérdemlendők, a közobajnak kivánunk eleget tenni, midőn lapunkat mérsékelt áremeléssel tetszetősebb és nagyobb alakban uj betükkel állitjuk ki.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Egész évre . . . 15 frt.
Félévre . . . . 8 „
Negyedévre . . . 4 „
Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélszerübben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

Kolozsvár, januárban 1875.

Stein János
a „Kelet“ kiadója.

Kolozsvár, jan. 4. 1875.

(B—n.) Pár nap mulva az országgyülésnek karácsony-újévi szünnapjai elmúlnak s képviselőinknek újból folytatni kell a nehéz munkát.

Ezuttal kenyértörésre kerül a dolog, mert az országgyülésnek véglegesen meg kell alapitania a hetvenötödiki költségvetést s határoznia kell a pénzügyminiszter által benyujtott és az adóügyi bizottmány által átvizsgált adóreform-javaslatok felett.

A ki figyelemmel kisérte a pénzügyi bizottmány tárgyalásait, beláthatta, hogy a bizottmány ernyedetlen szorgalommal alapsan és lelkiismeretesen teljesitette kötelességét. Azt sem lehet reá fogni, mintha nem tartotta volna kellően szeme előtt a pénzügyi viszonyaink között elkerülhetlenül vált takarekosságot, sőt inkább, az látszik munkálatán, hogy a financzialis válságok lármaharangjainak pressioja alatt készült s ennélfogva oly törlések is történtek, melyeket ha az országgyülés elfogad, az nemzetünk anyagi és szellemi fejlődésére káros hatással lesz.

Legyen szabad egyetlen példát felhozni a közlekedési miniszter költségvetéséből.

Már évek előtt az államutak sorába vette fel az országgyülés az apahida-sz.-régeni kőútvonalat. Azóta minden évben bizonyos összeget megszavazott az országgyülés e czélra. A közlekedési miniszter hetvenötödiki előirányzatában sem feledkezett meg ezen, különösen a Mezőségre nézve oly igen életbevágó utvonalról. Azonban a pénzügyi bizottmány jónak látta a miniszter által előirányzott összeget törölni, azt adván okul, hogy a hetvenötre megszavazott összeg még nem adatott ki s az hetvenötben felhasználható.

Ugyde a mult évről megmaradt összegből természetesen az útnak csak is azon része készülhet el, a melynek már tavaly készen kellett volna hogy legyen, és eszerint az út bevégzése egy egész évvel marad el, mi természetesen azon vidéknek esik hátrányára, a melynek érdékében ezen útnak kiepitését elhatározta az országgyülés.

Mi azt sem helyesnek, sem igazságosnak nem tartjuk, ha a kezelők vagy vállalkozók mulasztásai miatt egy vidék szenved. Valamint azt sem tartanók helyesnek, ha egyik országgyülés visszavonna, vagy hátráltatna egy oly beruházást, a melyet a megelőző szükségesnek tartott.

Idézhetnénk még több olyan törlést, melyet a pánzügyi bizottmány tett, s a melyek hátrányosak; ezuttal azonban csak annyit kivántunk constatálni, hogy a kiadásokat még lejebb szállitani, mint a menynyire a pénzügyi-bizottmány már leszállitotta, alig ha lehetséges, sőt meg vagyunk győződve róla, hogy nemcsak a fenemlitett út, hanem más tételeknél is emelkedni fognak a kiadások.

Ha már kiadásainkat, mind addig, mig igen sok irányban reformok nem történnek, lejebb szállitani nem lehet, nem marad egyéb hátra, mind a kiadások fedezetéről gondoskodni.

Ez lesz főfeladata a jelen országgyülésnek s az czélja a pénzügyminiszter által benyujtott s az adóügyi bizottmány által átvizsgált adóreformoknak.

A mint értesültünk, az adóügyi bizottmány a pénzügyminiszter eredeti javarlatain oly módositásokat tett, melyeknek következtében, a bevárandók tetemesen alábbszállnak s igy a bevételek és kiadások közt nagyobb különbözet fog mutatkozni, mint a pénzügy miniszter által készitett billanceban. Más szókkal: nagyobb lesz a deficit.

Mi nem állitjuk sem azt, hogy deficitet egyszerre megszüntetni lehetséges vagy helyes volna, sem azt, hogy ezt különösen most, a lefolyt pár rosz év után megbirnók.

Épen ezért nem is várjuk, hogy az országgyülés oly módokat talál, melyeknek következtében már hetvenötben teljesen helyreálljon háztartásunkban az egyensuly s hetvenhatban nagyobbszerü tőketörlesztésekhez is foghassunk.

Annyit azonban, megvalljuk, megvárnánk, hogy kepviselőink jól meg különböztessék finánczianк valóságos bajait, azon vak lármától, melyet e hazán kivül nemzetünk ellenségei s itt a hazában némelyek cortes-fogasból ütnek. Az adók hágtatására és az uj adónemekre nézve az adozók adóképessége mérvadó, mert az adók nemét szaporitni, uj adónemeket behozni s ezek alapján papiroson elenyésztetni a deficiteket, sőt tartozásainkat is törleszteni, könnyü, de ha a nép tul van terhelve, azon vesszük észre az év végén, hogy az adóhátralékok óriási mérvben növekedtek, azonban folyó kiadásainkat is alig voltunk képesek fedezni, törlesztésre pedig nem maradt semmi.

Azonban ha mindazon jajveszékléseknek hitelt adnak képviselőink, melyeket fülökbe kiáltanak az uj adónemek behozatala s a régiek emelése ellen, akkor a sok partialis érdekek kiméletése következtében financzianк rendezése lehetetlenné válik.

Mi pedig a legnagyobb megterheltetésnél is karosabbnak tartanók hazánkra nézve, ha nem volnánk képesek kellő és biztos fedezetről gondoskodni, mert ez esetben a túlterheltetés ellen okkal, oknélkül lármázóknak hitelt adva ellenségeink, utóljára azon meggyőződés kaphatna világszerte labra, mintha Magyarország a legnagyobb erőmegfeszités mellett sem volna képes magat fentartani.

— **A pénzügyi bizottság** törlései. A pénzügyi bizottság jelentéséből, mely a közelebbről megindulló nagy budgetviták anyagát képezendi, közöljük azon főbb törléseket, melyek a bizottság által a kormány költségvetési előirányzat kiadási részében tétettek:

	Előirányzat.	A bizottság törlése.
Népnevelési szükséglet	960.000 frt	— 160 000 frt.
Allami lótenyész-intézetek .	2,740 778 frt	— 187.000 frt.
A posta kiadása	5,174.000 frt	— 100,000 frt.
Utak fenntartása	3,281.449 frt	— 281.000 frt.
Viziutakra	1,172.200 frt	— 272.200 frt.
Uj épitk. a Dunánál	250.000 frt	— 120.000 frt.
A b.-pesti Dunapart szabály.	2,000.000 frt	— 800.000 frt.
A b.-pesti összekötő vasutra	1,341.000 frt	— 750.000 frt.
A fiumei kikötőnél	1,000.000 frt	— 500.000 frt.
Hat uj lov. száz. felállitása.	183.105 frt	— 183.100 frt.
Távirdákn.	2,427.900 frt	— 150.000 frt.

Ezekhez járul még számos más csekélyebb összegü törlésen kivül azon 236.752 frt is, melylyel a kormány és a bizottság a központi igazgatás költségeit az 1874-ik évi szükséglethez képest lejebb szállitották.

— **Ujévi üdvözlet** Deák Ferencznél. A deákpárti orsz. képviselők 11 óra után a képviselőház társalgó-termében gyültek össze, s innen együttesen mentek Deák Ferenczhez.

A nagy férfiu ingatag léptekkel, a betegség s nagy meghatottság jellegével arczán lépett pártja körébe. Zajos éljen, s a legszivélyesebb üdvözlés felkiáltásai hangzottak fel; — minden sziv gyorsabban dobogott, s nem volt szem, mely könytelen maradt.

Deák egy szék karfájára támaszkodva állt barátai előtt. Tekintete — e kitejézésteli s a betegség anynyi szenvedése után is erőteljes tekintet — végig járta a tisztelgők sorait, melyek köréből előlépett Bánó József s igy szólt:

„Tisztelt képviselőtársunk, tisztelt barátuuk!

Mentől régibb idő óta fosztott meg a sors bennünket azon örömtől, hogy téged közelünkben tisztelhessünk, annál élénkebben élt bennünk azon vágy, hogy mi, kik itt vagyunk távollevő képviselőtársaink nevében is kijelentsük előtted a mai uj év alkalmából legőszintébb szerencsekivánatainkat, kijelentsük mély tiszteletünket és tántorithatlan ragaszkodásunkat, s kijelentsük legforróbb óhajtásunkat: vajha a mindenható egészségi állapotodat minél előbb egészen jobbra forditaná, mert a hazának a te egészségedre szüksége van.

Fogadd szivesen tiszteletünk ezen csekély, igen egyszerü, de igen őszinte nyilatkozatát, és tarts meg bennünket ezentul is nagyrabecsült barátságodban. A mi legfőbb, legelső kivánságunk pedig ezuttal az, hogy visszanyert egészségedben a gondviselés téged sokáig éltessen!“

Deák Ferencz erre gyönge hangon a következőleg válaszolt:

„Bocsássatok meg, hogy igen röviden mondjak köszönetet szives barátságtokért. Menynyire becsülöm én ezen barátságot, szükségtelen mondanom életemnek ez egyedüli örömét képezi. Tartsátok meg ezt irántam ezután is, — az Isten áldjon meg titeket!“

Ezután a tisztelgők sorai közé ment s mindenkivel kezet szoritva, többekkel egy egy szivélyes szót váltott; mire az összegyültek, nehogy a hosszabb társalgás beteg nagy barátjokat megerőltesse, szétoszoltak. A tisztelgő látogatás mintegy tiz perczig tartott, s mindenki azon forró óhajjal hagyta el Deák lakását, vajha őt minél előbb ismét a párt s a képv. ház tanácskozásaiban üdvözölhetnők!

A Deákpárt tagjai előtt a főváros küldöttsége tisztelgett Deáknál, kifejezendő a főváros jó kivánatait.

Később az ellenzék köréből Tisza Kálmán, Csernátony és több más kitünőség látogatá meg Deákot, hogy szivélyes jó kivánataiknak adjanak kifejezést.

Délben József főherczeg személyesen látogatta meg Deákot, gr. Andrássy levélben gratulált, a főrendiház kitünőségei névjegyeiket nyujták át a vidékről számos üdvözlő levél érkezett, szóval mondhatni, az egész ország szeme amaz egyszerü lakon függött, melyben Deák Ferencz megérte az ujévet: — erőt és egészséget kivánva a nagy hazafinak!

Báró Kemény Ferencz

született 1795. január havában, meghalt 1875. január 2-ikán.

Az uj év egy szép, egy nemes élet estjéül köszöntött városunkra és hazánkra. Gyerő-Monostori báró Kemény Ferencz nincs többé! Erdély történelme fél századon át legszebb lapjain fogja dicsőiteni nevét. Mi a fájdalom első pillanatában a hazafi elismerés egyszerü fűzérjét rakjuk le a nemes hamvokra.

Negyven év előtt ő volt ki hazánkban legelsőbben érvényesité a hivatali felelősség elvét, midőn az 1834-iki országgyülés feloszlatá a s az alkotmány felfüggesztése következtében, hazánkfiai nehány jelesebbjeivel együtt diszes hivataláról lemondott. Majd 1838-ban az alkotmány helyreállitásakor fejedelem és haza egyaránt nem nélkülözhetvén a ritka tehetségü államférfiu szolgálatát, országos választás következtében hazánk egyik legfényesebb és egyszersmind legterhesebb hivatalát, az országgyülés elnöki tisztét foglalta el s viselte évtizeden át ép oly államférfiui erélyel és tapintattal, mint fáradhatatlan szorgalommal. A forradalmat követő évtized alatt a hazáért kesergők, a benne reménylők s üdviért ernyedetlenül fáradozók legjelesebbjei közt találjuk őt, midőn 1861-ben a jobb idők első sugarainál a fejedelem bizodalma, a haza ujuló hite

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

PUNIN ÉS BABURIN.

Elbeszélés.

Irta:

TURGENJEV JVÁN.

I.

(1830.)

(Folytatás.)

— Nemde, — szóla végre — olyan fehér van, mint egy tojás?

— Igaza van, valóságos tojáshoz hasonlit, bizonyitám elragadtatva. — S régen van-e már ily állapotban?

— Oh régen, nagyon régen, és pedig miféle hajzatom volt! akár a szinarany gyapju, melyért az argonauták áteveztek a tengeren innen.

Ámbár csak tizenkét éves valék, még is tudtam már hála mythologiai tanulmányaimnak, hogy kik valának az argonauták; annyival inkább bámulatba ejtett, egy ily szegényes öltözetü egyén szájából hallani ily megfejtést.

— Hát maga tanulta a mythologiát? — kérdém, a borzasztó alaku sapkát, mely régi, kattával béllelt sisakhoz hasonlitott, ide-oda forgatva kezemben.

— Tanultam én azt is, kedves kis urficskám! Ah sokat tapasztaltam, sokan mentem át már át az életben. Hanem most kérem adja vissza óvszeremet idő s szélvész ellen, hogy fedezzem be kopasz fejemet.

Felcsapta ujólag fejére rémséges sapkáját, s megsimogatva bozontos szürke szemöldökét, kérdé, hogy ki vagyok én tulajdonképen, s kik szülőim?

— Én unokája vagyok az itteni birtokosnénak, — viszonzám; egyedüli örököse vagyok, papa, mama, mindketten elhaltak.

Punin egész áhitatosan keresztet vetett magára e szóknál. „Isten adjon nekik örök nyugalmat s üdvösséget! Tehát árva és — örökös! Ugy, ugy! a nemesi vér mindjárt meg is látszott az urfin: szembeötlik az azonnal, habzik és buzog az... szs... szs... szs... szs...!“ vékony ujjait alá s fel hordozá a légben, mutatva, hogy miként hullámzik és pezseg a vér. Hát nem tudja-e méltóságod, ha pajtásom megegyezett-e már nagyanyjával, vajjon elnyerte-e az állomást, melylyel biztatva volt?

— Ezt még nem tudom, nem nyujthatok felvilágositást ez iránt.

Punin hangosan felsohajtott. Oh ha itt megtelepedhetnénk, habár csak rövid időre is! De igy, ezzel az örökös ide-oda hurczolkodással, nyugtot és menedéket nem találva, az ember lelke nem is szállhat kissé önmagába....

— Mondja csak, — szakitám félbe szavait, nem tartozik-e valami papi családhoz, apja nem állott-e az egyház szolgálatában?

Punin hirtelen felém fordult s pislogva tekintett reám.

— Mi okon kérdi ezt kedves urfi?

— Hát néha oly kifejezéseket használ, minőket a templomban hallhatni, midőn a „Horae“-t olvassa fel a kántor.

— Az idegenszerü kifejezéseket érti ön? ezen nincs mit bámulnia, a mindennapi életben nem használhatók ugyan az ily szavak és kifejezések, hanem, ha az ember lelkesedésbe jő, akkor természetesen magasztosabb gondolatai keletkeznek. Nem fejté ezt fel még ön előtt tanitója, midőn az orosz irodalommal foglalkoztak?

— Nem, erről sohasem tett emlitést, — felelém, mikor falun időzünk, nincs is tanitóm. Hanem Moszkvába van egész sereggel.

— Aztán sok időt töltenek igy a falun?

— Mintegy két hónapot, többet nem, nagymama azt mondja, hogy falun kijövök a rendből. Különben egy nevelőnő is van itt velünk.

— Valami franczia nő?

— Ugy van, egy franczia nő.

Punin füle tövét kezdte vakarni.

— Hihetőleg vén szűz.

— Az, Friguet kisasszonynak hivják.“

Egyszerre csak szégyenleni kezdém, hogy tizenkét éves nagyfiu létemre nem nevelő, hanem még mindig neve őnő van mellettem, s siettem megjegyezni: Hanem én mit sem törődöm vele, s nem hajtok semmit szavára . . . .

Punin csak fejét rázta. Oh urficska, nemes urficska! Rövid iüőn nem leszel te többé orosz, idegen dolgokkal tömik tele fejedet, s magad is nem sokára idegenné leszesz honodban! . . .

— Hogyan, önnek ily lelkesült eszméi vannak? kérdém elbámulva.

— Ezt csak most veszi észre? versben is szoktam én beszélni: Pegazusom ha megnyergelem, bővön megered azonnal a nyelvem! . . .

E perczben hátunk mögött a kert felől éles fütty hangzék. Társam gyorsan felugrott helyéből. Isten önnel ifju ur; pajtásom keres és szólit . . .

Vajjon minő uj hirt hoz számomra? Isten áldja és tartson meg jóindulatjában.

Ezzel a különös jövevény besuhant a bokrok közé, s eltünt; én pedig még kis ideig ülve maradtam a padon.

Valami kellemes átváltozást éreztem egész bensőmben, mintha egyszerre sokkal idősebbé lettem volna. Ily különös fajta emberrel még sohasem találkoztam eddig az életben. Egy ideig gondolatokba mélyedve ültem ott egyedül . . ekkor eszembe jutott félbenhagyott mythologiai feladatom, s besiettem a házba.

Beérve megtudtam, hogy nagymama Baburint befogadta gazdasági irnoknak; a majorság-udvarban a cselédségi épület szárnyában jelöltek ki számára egy kis szobát, hová be is költözött már társával.

Másnap reggel mihelyt elköltöttem theámat, azonnal odasiettem a nélkül, hogy engedélyt kérnék erre mademoiselle Friguet-tól. Szükségét érzém, ujból cseveghetni kissé ama különös emberrel.

Minden kopogtatás nélkül, mely szokás házunknál egészen ismeretlen dolog volt, fesztelenül nyitottam a szobába.

Az kit kerestem, uj barátom Punin, nem volt a szobában, hanem e helyett védnökét az emberszerető Baburint pillantottam meg. Kabát nélkül szétvetett lábakkal állott az ablak előtt s egy hosszu törülköző kendővel, nagy gonddal száritotta s dörgölte fejét.

— Mi tetszik? — kérdé reám vetve szemeit, a nélkül, hogy foglalkozását abban hagyná, szemöldökét összeránczolva, mintha nehezteine, hogy zavarom.

— Nincsen itthon Punin? — kérdém lehető fesztelenül.

— Punin úr, Wawilics Nikander e perczben nincsen itthon — viszonzá Baburin lassu vontatott hangon. Hanem engedje megjegyeznem fiatal ember, hogy nem illendő, igy minden kérdés vagy kopogtatás nélkül, idegen szobába betolakodni.

— Fiatal ember?.. s ezt nekem mondja? Honnét vette e merészséget! A harag egészen elszédité fejemet.

— Ön alkalmasint nem ismer engem — szólék most már többé nem fesztelen hangon, hanem nagyon is dölyfösön: én urnőjének unokája vagyok!

— Az nekem tökéletesen mindegy, én előttem egészen közömbös, hogy ki ön — viszonzá Baburin ismét használatba véve törülközőjét. Ha mindjárt urnőm unokája is ön, azért még sem áll szabadságában idegen szobákba kopogtatás nélkül tolakodni be!

— De hát miféle idegen szoba ez itt? Ugyan mi jut eszébe? én itt is — mint mindenütt a háznál — otthon vagyok.

— Oh nem, ha igy gondolkodik ön, akkor nagy csalodásban él. Itt e szobában **én** vagyok az ur, mivel szerződésileg e szoba munkám dijául van nekem átengedve.

(Folyt köv.)

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

smét felé fordult, benne öszpontosult. — s ő Erdély főkorlátnoka lett. De báró Kemény Ferencz szerencse csillaga a hazától mindég elválhatlan volt, azzal emelkedett és szállott. A gyula-fehérvári értekezlet a testvér hazáknak az alkotmányos uton való megtartása, a kit hon egyesülése utjának egyengetése, mindezek az államférfiui lángésznek, a nemes hazafi kebelnek csak hónapokig tartó rövid küzdelmei voltak, a nélkül, hogy a pálya még be lett volna fejezve, mert 1863 ismét nagynak látta őt, midőn egyike volt azon bajnokoknak, kik a szebeni gyülésbe való bemenetelt a legerélyesebben ellenezték is. Ennyi változás, ennyi küzdelem közt az osztatlan bizalom, a tisztelet és ragaszkodás hervadhatlan koszorujával a dicső halántékokat változatlanul egyedül az erdélyi ref. egyház-kerület környezte, melynek majd félszázadig volt elnöke, irányt jelző sarkcsillaga.

Ime hány történelmi mozzanatai hazánknak s Kemény Ferenczet, mint egyik főtényezőt mindenütt ott találjuk s mi még nagyobbá teszi őt, ő akkor volt jó hazafi, mikor a hazafiság inkább csak áldozatokat ismert. Igen, akkori államférfiaink jobbak voltak korszakuknál. Adja a gondviselés, hogy a mostaniak bár korszakuk magaslatáig emelkedjenek.

A szász papok búja.

Szomoru dr. Teutsch superintendens a szász papság Dániel pápája mint várát vesztett basa; szomoru Schlattbbel Ferencz az ő Bex pater generalis secretariusa mint a fancsali feszület; szomoru dr. Wolff az ő cardinalis legatusa mint a dércsipte dohány; szomoru Dániel pápa egész fekete serege mint böjtben a korcsma; takarodót volt kénytelen fuvatni közvetlenül az ujév küszöbén!

Ha valaki zsákjára talál, a magyar észrevétel, hogy nincs feneke, akkor a szász papéra bizonyára leginkább talál.

Ezt, miként egy szemtanu nekem beszéli, nagyon drasticus modorban taval februárius hóban Bacon segesvári követ jellemzette volt. Ő tudniillik azt inditványozta, hogy a szász universitás az 1848-ig rendszeresitve volt, de a hirhedt 1850 évi lutherana nagy dotatio következtében elzsebelt nem papi czélokra szánt ösztöndijak azon esetre megint életbeléptetendők, midőn az egyetemi pénztár az erre szükséges kiadást a mostani alapitványok megröviditése nélkül megbirja. Ez ellen a szász papok rettenetesen fölförmedtek, kik az universitás jövendő vagyonát is feneketlen zsákjuk számára akarják biztositani. Bacon inditványa, mert a czélba vett ösztöndijakat nem lutheranus ember fia is kaphatta volna, szerencsésen meg is bukott. Ülés után három szász pap feléje közeledvén, hogy kápácitálja, Bacon hirtelen mindkét kezével zsebeit takargatta; a szász papok kérdésére, hogy hát az a gestus mit jelentsen, Bacon azt felelé, hogy néhány forintját, mit zsebében érez, az „eklézsia" hosszu körmeitől félti.

Emlékezni fognak e lapok t. olvasói, hogy a közelebb lefolyt universitásban Dániel pápa emberei körömszakattáig ellenezték a comes részére kárpótlásul a nemzeti vagyon tulajdonosai méltó képviselésében a lefolyt három utolsó évben tett költekezésért megszavazandó 2000 frt kifizetését.

Emlitett költekezés abban állott, hogy a comes 4 universitás lefolyása alatt a 44 egyetemi követet vagy 24-szer uriasan megvendégelte, régi szokás szerint.

Ezen vendégségekért az eddigi akár választott akár kinevezett comeseknek az universitás mindég megszavazta az asztalpénzt; de mert a lutherana egyház pénztárát már nem őrzik többé a comes lakta házban, miként Schmidt Konrád elmenettetéséig szokásban volt és mert Conrád Mór nem is egyházi főgondnok, miként Schmidt Konrád az vala, Dániel pápa legényei ugy okoskodtak, hogy a mostani comes nem mint választott comes, hanem mint a kormány közege traktálta az egyetemi követeket, ergo: hadd fizesse a kormány az asztalpénzt annyival inkább, mivel a kormány még a politizálást is megtiltottta az universitásnak.

Az universitás többsége: 16 szász, 9 román és egy magyar ezen „schmutzig" nézetet nem osztván, megszavazá az emlitett összeget Dániel pápa 18 ablegatusa ellenében.

A többséggel szavazott Nagy Szeben város két követe: Schneider Károly és Hufnagel Vilmos is.

Volt is ezért dulás fulás az itteni szász vatikánban; Dániel pápa mindjárt másnap támadtatta meg a többséget a „Tageblatt"-ban; csak a „sittliche Ernst"-en mult, hogy ki nem iratta, hogy ő bizony egy csöppet sem haragudnék, ha azt a „Tafelgeld"-et az ő részére szavazták volna meg, nem pedig oly férfiunak, ki mint a mostani comes még a törvény öreként is mer föllépni Dániel pápa fekete harisnyásaival szemben.

A dühös szász papság azonban nem akará az universitásban vallott kudarczczal beérni; valóságos cinemintyezéssel boszut forralt különösen Nagy-Szeben város fennebb megnevezett két követe ellen.

Erre nézve legkedvezőbb alkalmul vélték a városi képviselő testület m. h. 30-kára összehivott közgyülését fölhasználhatni, a mikorra Schneider Károly beszámoló beszédét készült volt elmondani.

Történt pedig, hogy Dániel pápa gyászvitézeinek nagyrésze előre megérzé, hogy futás lesz a dolog vége; rendre rendre elkullogának a vatikán termeiből és jobbnak találták, a közgyülésbe el sem menni.

Már most férfiu, legény kellett a gátra. „Hic sum sanctissime pater" mondá, karjára, azaz rézpennájára ütve és Dániel pápa inspiratiojára vártában térdet hajtva dr. Wolf a „Tageblatt" rettenthetetlen vitéz bajnok hátramozditó vezetője.

„Jól van kedves fiam, áldott legyen szándékod, eredj föl a második emeletbe Bex pater generalis secretariusomhoz, az készen át fogja adni a kiátkozási bullát, azt elviszed a communitásba és fölolvasod, mely czélra ezennel kárdinalis legátusommá nevezlek ki," mondá Dániel pápa.

És fölmene dr. Wolf Bex páterhez, kitől a szennyesről fogalmazott „Waschzettel" jegyzéket átvevé, könyvnélkül megtanulá és a kommunitás gyülésben elpapolá, végezetül kimondván, hogy ő az universitás asztalpénzes határozatát roszalja; hozzá csatlakozott még egy szál fekete gardista Schuster Mártin szász theologus és professor személyében. A közgyülés többi tagjai Dániel pápa kardinalis legatus roszalását kutyába se véve bizalmat szavazott a szász vatikán által megtámadott követeknek.

Dániel pápának és hadának a szász népnek a fekete sereg hatalmaskodó és erőszakoskodó lidércz nyomása alól való menekülése érdekében a beköszöntött ujév alatt ilyes kudarcz vallást mentől többet óhajtunk; kedves egészségökre válhatván csak, ha egyszer egyszer derekasan koppintanak mindenben kasmatoló körmeikre.

Liebrecht.

BELFÖLD.

Marosvásárhely, decz. 30,

(A városi képviselet gyülése.)

Elnök: Borosnyai Pál polgármester — a városház nagytermében, hol a képviselő tagok nagy számmal voltak jelen — megnyitja a gyülést, s bejelenti a belügyminiszterium azon leiratát, melyben a város közönségének tudtára adatik, hogy a városi főispánságok beszüntetésével az ezen szab. királyi városban is szervezett főispánság eltörlésével Thúri Gergely az e minőségben hordozott hivaltalától felmentetett — tudásul vétetik.

Ezek után e mai gyülést megelőző két előbbi ülés jegyzőkönyvei hitelesittetnek kevés módositásokkal.

Kihirdettetik a napirend, mely következő:

1. A borfogyasztási-adó körüli intézkedések.
2. Az 1875. évi költségvetés.
3. A mult ülésről elmaradott tárgyak.

Olvastatik a Beke Zsigmond és Nagy Imre kérvénye, melyben a bor és szeszadó fejében beszedett pénzek hiv és pontos beszolgáltatása ötletéből következett jelzálogi bisztositék nyujtás alóli felmentésüket kérelmezik.

Hosszabb vita után szavazás alá kerülvén a kérdés, azon többségi határozat enunciáltatott, miszerint tiszti ügyész kössön nevezettekkel egy kezelési okmányt, s azt jóváhagyás, esetleg hozzáadás végett, terjessze be a képviselőtestület elébe.

Felolvastatik az 1875. évi költség-előirányzat, melyet tér szüke miatt csak legfőbb tételeiben közlünk:

I. Bevételek:

a) A városi fekvő javakból	10295 frt	70 kr.
b) Városi javadalmakból	31771 „	39 „
c) Javadalmazási jövedelmek	4000 „	— „
d) Cselekvőtőkék kamatai	400 „	— „
e) Különféle jövedelmek	6103 „	44 „
f) Előre meghatározott czélokra rendelt bevételek	30033 „	55 „
Összesen	82614 „	8 „

II. Kiadások:

a) Városi tisztviselők és szolgák fizetése	31568 „	33 „
b) Igazgatási költségek	11676 „	69 „
c) Biztonsági kiadások	648 „	— „
d) Segélyezésekre	341 „	42 „
e) Képző és jóték. intézetekre	8680 „	— „
f) Különféle kiadások	11059 „	29 „
g) Meghatározott czélokra szolgáló alapokb. leendő kiadások	25000 „	55 „
Összesen	88974 „	28 „

Általános ismertlés és kimutatás.

1. A majorsági pénztár terhére előirányzott rendes és különféle kiadások főösszege teszen	63973 frt 73 kr.
Ugyanannak javára előirányzott rendes és külön féle bevételek főösszege	52580 frt 53 kr.
Mutatkozó hiány	11393 frt 20 kr.
2. A kövezetalap bevétele	13000 frt — kr.
Ugyanannak kiadása	13000 frt — kr.
3. Az épitkezési alap bevétele	17033 frt 55 kr.
Ugyanannak kiadása	12000 frt 55 kr.
Pénzmaradvány	5033 frt — kr.

Az előterjesztettek alapján kitünik, hogy a budget deficitkép 11393 frt 20 krt mutat fel.

Olvastatik a bizottság véleménye, mely a baromútleveleknek 19 krról 20 krra emelésében, a polgárosodási dijaknál, a sörnél 1 frtól 2 ftra emeléssel több bevételt előirányoz. A kiadásoknál pedig a világitás-, kútaknáli kiadásokból levonni szándékszik.

Olvastatik az enquett-bizottság véleménye, mely a bevételekre nézve nagyobbrészt a bizottsággal egyértelmüleg előirányoz. A kiadásoknál pedig egy dijnoki állás eltörlése. 4 városszolga elbocsátása (melynek fizetéséből éji őrök lennének fogadandók), ugy a polgári iskola kiadásainál mérsékletet javasolt.

Hosszabb szóváltás után, melyben Dobai Sándor, Ajtai Mihály, Szőlősi Sámuel, Dr. Knöpfler Vilmos vettek részt, elnök enunciája, hegy a budget sem álta ános, sem részletes vita tárgyát nem képezheti, hanem fedezetajánlással mihamarább a képviselőtestület eleibe fog újból terjesztetni.

Egyúttal szavazás alá bocsátja új budget hiányában az 1873. évi költségvetés határai közötti indemnity kérdését; mi is 1875. január hóra megszavaztatik.

Sz. H.

Nagy Sink, 1874. decz. végén.

Székünknek e hó 22-ikén tartott közgyüléséről kivánom tudósitani a szerkesztő urat; mert e gyülésen történt meg a választást előkészitő központi bizottság megválasztása, a mely mint első tárgy napirendre tüzetvén, a széki választmány inditványára egy sinki és egy ágotai választókerület képzése határoztatott el; szintén e választmány által ajánlott 16 tag választatott közfelkiáltással meg a választási bizottságba. Elhatároztatott továbbá, hogy a megválasztottak mindegyikének a választási novella német forditásban a szék költségén kézbesittetni fog, mert fájdalom a mi szászaink eddigi izolált voltuk miatt a hivatalos magyar nyelvet maig sem igen értegetik, pedig bizony nem valami nagy dicséretére szolgál a „kulturvolk"nak, ha még hazája hivatalos nyelvét sem ismeri.

Általános derültséget keltett a választmány azon inditványa, melyszerént Sinkszék is tegyen ki magáért, s az északi sarkutazók tisztelet ajándokához 25 frtot szavazzon meg a szék pénztárából. A „kulturvolk" azonban hogy tagadjon meg olyas kiadásokat, a mikkel aztán brillirozhasson, és mások hátramaradását hánytorgathassa, perszehogy rögtön elfogadták; de meggyült a baj a jelenlevő kevés számu románnal, megunták már azok is az ilyen „közfelkiáltással hozott egyhangu" határozatokat és kérdezősködtek, vajjon mi ment ismét határozatba, talán valami actions comite"-nak utalványoztatott pénz, vagy mi, hogy olyan nagy a lelkesedés. Érdekes volt erre aztán válaszul az elnök román nyelven töredező felvilágositása, a melyben az északi-sarki utazók viszontagságait oly szivrehatólag adta elő „hajójuk a jégbefagyván, sem előre, sem hátra nem mehettek," hogy a jó románok szive is megesett rajta, s minthogy már ugy is határozatba ment, hát beleegyeztek ők is.

A ministerium azon kérdésére: vajjon a székben nem érezhető-e egy kórház hiánya és ha igen, nem hajlandó-e a megye saját költségén felállittatni? dr. Schvarcz mint előadó oda nyilatkozik, hogy egy kórház felállitása ugyan óhajtandó, de nem olyan sürgetős szükség, a betegek eddig Szebenben és Disznódon gyógyittattak, de tekintettel arra, hogy kitörhető járványok alkalmával a kórház a járvány elterjedése ellen is hasznos szolgálatot tesz, ajánlja, egy alaptőke képzését, a később felállitandó széki kórház részére, a mi is elfogadtatott.

Még szintén a választmány ajánlatára némi változtatás lőn elfogadva az egyes megyék egymás közt kölcsönösön megállapitott tűzbiztositási szabályaira nézve, s aztán következett utolsó tárgyul Küküllő megye azon pártolás végett átküldött ajánlata, mely szerént a sorozás a téli hónapok helyett tavasszal történjék; de a gyülés épen ellenkező nézetben volt a a telet tartván alkalmasabbnak a tavasznál, s igy ez iditványt nem pártfogolja.

. . . t.

Vizakna, 1875. jan. 1.

Vizakna város képviselőtestülete az 1874-ik év deczember hava 31-én tartott rendkivüli közgyüléséből, a nagyméltóságu m. kir. belügyminister urnak 1874. decz. 26 ról 4232. sz. a. rendeletével e város főispánjának állásától lett fölmentése alkalmából, azon tudat és teljes meggyőződéstől vezéreltetve, hogy önkormányzati joggal fölruházott Vizakna város tisztviselősége, a politikai administratio terén közvetitő főrelügyelet nélkül is törvényszerü hivatásából folyó föladatának teljes mérvben, meg tud felelni: feliratot intézett a n. m. kir. belügyminister urhoz, melyben kérte, hogy addig is, mig a megyék kikerekitése tekintetében országos intézkedések történnek; méltóztassék Vizakna város részéről a kormányzat jogát (illetve a főispáni teendőket) e város polgármesterére ruházni át.

Szőcs József,
főjegyző.

Hirdetmény.

Az 1874. deczember hó 31-én beváltás végett kisorsolt erdélyi földtehermentesitési kötvényekről.

Szelvényes kötvények.

50 frtos. 680. 1631. 2618. 5463. 7857. 8158. 10586. 12356. 13218. 14360. 15725. 17478. 18278. 18599. 18612. 19765.

összesen 16 db.

100 frtos. 173. 943. 1433. 1575. 2288. 2557. 3583. 3701. 4655. 4669, 5486. 5899. 5908. 6230. 6587. 7055. 7236. 8018. 9065. 9396. 9430. 10243. 10479. 10598. 11101. 14578. 15622. 16007. 16247. 16248. 16293. 16380. 16381. 19315. 20611. 20681. 20965. 22468. 22511. 23253. 26232. 26265. 27483. 27991. 28458. 29983. 30147. 30527. 30928. 31104. 32296. 33351. 34238. 35461. 36906. 37088. 37871. 39540. 42224. 43516. 44954. 45109. 45590. 46452. 47130. 47981. 53117. 53487. 53900. 53956. 54022. 55319. 55532. 55870. 55871. 56194. 57221. 58374. 58726. 58873. 59638. 61236. 61450. 62449. 62595. 63211. 63373.

összesen 88 db.

500 frtos. 231. 424. 720. 2404. 3116. 4013. 5171. 7886.

összesen 8 db.

1000 frtos. 819. 1188. 1759. 1868. 2975. 3343. 3525. 3874. 5821. 6429, 7339. 7522. 8095. 8301. 8731. 9453. 10093. 10610. 11453. 17657. 18676. 19601. 21673. 21805. 22301.

összesen 25 db.

5000 frtos. 220. 1632. 1918. 2017.

összesen 4 db.

10.000 frtos. 24. 483. 506. 1862. 2013.

összesen 5 db.

Abetüs kötvények.

Szám. 26. 1984. 2215. 2646.

összesen 4 db.

Tőke-összeg. 2080. 2310. 830, 600. 5820. 50000 20000. 25000. 4000. 8800. 800.

összesen 114420.

Végtére az 1067 számu 10000 forintos szelvényes kötvény 8600 frt részvéttel 8600.

Összesitett összeg 123020.

(Vége köv.)

Városi ügyek.

Hirdetmény.

A városi (képviselő) bizottság választott tagjai közül ezen 1874 év folytán az I-ső (belmonostori) választókerületből Ürmösi Sámuel s a II-ik (óvári) kerületből Krémer Ferencz és Szabó Mihály elhunyván, az 1870 XLII. törvény 29. §-lyénél fogva helyeiknek az év végével betöltését a városi bizottság f. hó 16-ról 208. és 30-ról 223. kzgy. számok alatt a törvény értelmében elrendelte, a mint az itt következőkben ezennel közzé tétetik.

Az I-ső (belmonostori) kerület, mely magában foglalja bel- és külmonostor s külszénszéntized — választ egy bizottsági tagot. Választási hely: a városház községi terme (emelet 4 szám.) Választási elnök: Wolff János.

A II-ik (óvári) kerület, mely magába foglalja óvár, bel- és külmagyartizedeket s felek 60 választóját — választ két bizottsági tagot. Választási hely: a torna és vivoda épülete a két viz közt, Választási elnök: Ferencz József.

A választás napja: szombat, 1875. január 9-dike. Kezdete reggeli 8 órakor, berekesztése esti 6 órakor, a meddig folytonosan tart.

A nevezett két kerület választói igazolójegyekkel lesznek előre ellátva s szavazási jogait csak e jegyek előmutatása mellett benyujtott szavazati lapokkal gyakorolhatják, a fenn kitett időben és saját kerületeik választási helyén.

A választás rendje egyebekben a törvény határozmányai szerint s a korábbi ily választásoknál már közzétéve volt eljárásokkal megy végbe.

Kolozsvártt, december 31-én, 1874.

Simon Elek, s. k.
polgármester.

A tanulmányi alap.

A képviselőház, mint olvasóink is tudni fogják, a közalapok és alapitványok jogi természetének megvizsgálására bizottságot küldött ki, mely négy tagból álló albizottságot alakitott a „tanulmányi alap jogi természetének" megvizsgálására. Ez albizottság többsége: Horváth Mihály, Hoffman Pál és Horánszky Nándor ez alap országos jellege mellett nyilatkoztak; a negyedik biz. tag. Apponyi Albert gr. ellenében különvéleményt nyujtott be. Több vonásaiban megismertetjük mindkét fél véleményét. A többség jelentése bevezetésében a tanulmányi alap alapitási oklevelének eredetét tárgyalja és kimutatja, hogy „tanulmányi közalap" néven egy hazai törvényeink szerint teljesen jogképesitett erkölcsi vagy jogi személy jött létre. Az alap tiszta cselekvő vagyonállapota 1872. zárszámadások szerint 6,615,341 frt tőkéből, 2,642.892 frt ingatlanból, melyben alapitvány által 1870-ben vásárolt n. várat tápintézeti ingatlan is foglaltatik, összesen tehát 9.258.233 frtből áll. Az alap jogi természetének megvizsgálásánál kimutatják, hogy az adományozott javak az alapitás idején, kizárólag az állam tulajdonai valának. Azuté, hogy ez alapitás nem a kath. felekezeti tanügy előmozditására tétetett, hanem országos alap képez, s mint ilyen az államnak tanügyi czélokra kor átlan intézkedése alatt áll, minek folytán a bizottság véleménye oda járul, hogy:

„a) A tanulmányi alap országos természetü vagyis közalap; b) annak jövedelmei országos tanközmivelődési czélok előmozditására fordittandók; c) a parliamenti kormányzat s budgetjog követelményeinek megfelelőleg az alap kezelése, jövedelmeinek miként fölhasználása az abból föntartott tanintézetek a kölcségvetésbe fölveendők."

Gróf Apponyi Albert különvéleményébe nem ismeri el, hogy a tanulmányi alap jogi személyt képez, s a megoldandó kérdés szerint abban az alakban áll előttünk, hogy minő czélra ruháztatott föl Mária Terézia alapitványa által jogi személyiséggel és nyerte tulajdonul a tanulmányi alap név alatt ismert jószágtömeget. A czél a tanügy előmozditása. Ez iránt nem lehet eltérő nézet. De törvényhozásunk ujabb iránya lényeges különválásra vezetett az ugy nevezett közös és a felekezeti tanügy között. A megvitatandó kérdés egyenesen ez tehát. Ennek kapcsában részletesen kifejti nézeteit, és következő következtetésekre jut:

„Miután az alapitvány egyházi javakból létesittetett, a király — mint az egyház főkegyura által, mely joggyjődésünk egyik alapiránya, mint különösen az 1548. XII és 1550 XIX. tvc. értelmében más mint kath. egyházi czélokra korát

an, vagy első izben sógorságban, továbbá ogadott szülei, vagy fogadott gyermeki, yámság vagy gondnoksági viszonyban áll: égre olyan tag sem, a kinél a folyamodó jog- yakorlói minőségben volt alkalmazva.

A bizottság a vizsgára bocsátás megen- edésére vagy megtagadására nézve szótöbbség- el határoz, s határozatához képest vagy ha- áridőt tűz ki a vizsga letételére, vagy indo- olt végzésben kijelöli azon hiányokat, a me- yek miatt a vizsga letehetését megtagadta, s határozatáról a vizsgáló bizottság elnöke folyamodót — utóbbi esetben a kérvény visz- zaadásamellett — azon hatóság utján értesiti, mely kérvényt hozzá átküldötte.

6. §. A bizottság tagadó határozata az dézett rvényczikk 5. §-a szerint héttagu bi- ottságh: fellebbezhető lévén, ily beadványok- ak a tagadó végzés kézbesitésétől számitott 5 napalatti benyujtására és továbbitására nézve azon szabályok tartandók meg, a melyek ezen rellelet 2., 3. és 4 §§-aiban, a bizottsá- gi tagok kizárására nézve pedig annak 5. §- ban foglaltatnak.

(Folyt. köv.)

A „Magyar Polgár" és a szinház.

(Vége.)

E a mentséget az igazgatóság mindenkinek mondta, a ki csak szóba ejtette ez ügyet, — de engemet erről soha senki, sem szó, se üzenet, sem irásban nem értesitett. Honnan vettem volna tehát tudomásul? Igy állván a dolog, azt hiszem, hogy józan észszerüleg csupán két dolog tehető fel: vagy igaz az, a mit az intendáns ur s az igazgatóság tagjai mondottak, s ez esetben kötelességök volt erről elsősorban engemet értesiteni, ki készséggel vettem volna tudomásul; vagy nem igaz, a mit mondottak, s ez esetben a történteket helyesbiteni, s megnyugosznak abban: hogy egy lapszerkesztőjét, ki évek hosszu során át a legnagyobb buzgalommal, igazi ügyszeretettel müködött a szinház érdekében, — egy harmadik ember helytelen magaviselete miatt büntessék meg, a leggyöngédtelenebb alakban. Felette sajnálom, hogy a „Figyelő" nek idézett soraival kényszeritettek e kellemetlen ügyet feljutni, — de a tárva, s komoly kritikai laphoz egyáltalában nem illő modor szükségessé tette, hogy a tényállást a maga mesztelenségében előadjam. Ha az igazgatóság bármelyik tagja akár levélben akár szóval figyelmeztet a reám is kiterjesztett rendelkezésre, készséggel fogadtam volna el, sőt örültem volna, hogy szolgálatot tehetek az intézetnek az által is, hogy az én kivételes megjelenésem nem szolgálnat jövőre másoknak képenyül: de nem tudom helyeselni sona azt, hogy az irodalom munkásai méltatlan megaláztatást türjenek. Nagyon szomoru állapotnak tartom azt, ha azok, kik egy nemzeti intézet élén állanak, nélkülözni akarják az illemnek legközségesebb szabályait, szemben olyan emberrel is, ki minden alkalommal bebizonyitá, hogy a kolozsvári szinháznak önzés nélküli barátja, s annak igen gyakran hasznos szolgálatot tudott tenni.

Az igazgatóság jól tudja, hogy ha a „Magyar Polgár" szerkesztője szinházba akar járni, nincsenek tiszteletjegyek után futkosni. A lap elfogata illemből, de sem az intendáns, sem a titkár sem a müvezető szivességével nem akart élni, nem ugy tekintette e jegyeket, mint a melyeket egy nemzeti intézet nyujt, s nem kivánja senki, hogy az iró megaláztatással használjanak. Ha az igazgatóság a maga részéről a legkisebb sulyt fekteti arra, hogy lapom támogassa müködését, hasson az előadások szerére, buzditsa a közönséget a pártfogásra ne vonakodjék elenyésztetni e kellemetlen érdést, annyival kevésbé, mert állitása szerint: csak félreértésről van szó. Ha ez igy áll: nnek kinyilatkoztatása egyáltalán nem jár az igazgatóság megaláztatásával s igy azt méltán irhatom.

Ha csalódni fogok várakozásomban, mindenestre megnyugvásomra fog szolgálni, hogy e kellemetlen helyzethez a legparányibb okot sem szolgáltattam. Sajnálni fogom, hogy megkétoatom szolgálatot tehetni azon ügynek, melyek egész odaadással hive vagyok.

Végül a „Figyelő" szerkesztője Szana Tamásurhoz is van egy kérésem, s ez abból áll: egy szives értésére adni lapszemlészének, hogy egy komoly kritikai lapban e kifejezést: „girguciogica" nagyon sikerültnek találom. A kik nem találnák megérteni e finom élczet, azoknak megsugom hogy a „girguci„ az örmények gunyos elnevezése, s igy reményünk lehet hogy közelebről vagy egy zsidó irónk megfogja a maga „hephep logicáját", a román a „lucz logicát" stb. Mindenesetre ez nagy buzdás lesz az irodalmi munkásságra, s emelni fogja az egymás iránti becsülést!

A mi regényeimre való czélzását illeti, elismerem: hogy azok bizony roszak, s roszak is maradnak mindaddig, mig valami uton-módon is be tudok majd jutni abba a consortiumba, hol egymás müveit fogjuk dicsérni.

K Papp Miklós.

APRÓ PUSKATUZ.

Ő. Nem tudom magamnak kimagyarázni, hogyan történhetik az: hogy a szellemesebb „Társadalom" megszűnt az élők sorába tartozni, az „Erdély" ellenben ma is folytatja pályafutását!

Én. Ezt én nagyon természetesnek találom. Nem tapasztalta-e kedves barátom, hogy két testvér közül az eszesebb képü, a szellemileg korán fejlődő rendesen elhal; a bárgyu és hájfejü ellenben—megmarad.

* * *

A székely nemzet ne panaszoljon ez után, hogy nincs alkalma a civilisatio ösvényén való előbbhaladásra, midőn két oly kalauz állott élére, mint a minő az „Erdély" és „Baloldal". A „Baloldal" a politikai tudományokban, az „Erdély" az aestheticaiakban akarja őt előbbrevinni. Csak bogár után való haladás ne legyen belőle.

* * *

Hase „Protestáns polemika" czimü jeles müve valóságos nyeremény irodalmunkban. Hegedüs János theologiai tanár úr jó szolgálatot tett a magyar olvasó közönségnek midőn e kitűnő müvet nyelvünk re átültetni elhatározta. De mi az értelme a czimlapon annak: hogy „revidiálta Makkai Domokos?" Ortographiai, grammatikai vagy syntaktikai hibáit nézte-e által a forditásnak? Reá volt-e szorulva Hegedüs János Makkai Domokos ilynemü revisiójára? Ismerünk müveket, melyeknek feltünésére és elterjedésére nagy befolyással volt az, hogy ott állott a czimlapon: átnézte és előszóval ellátta Humboldt Sándor—de Makkai Domokos tudtunkra még nem nőtte ki magát akkora irodalmi celebrittássá, hogy nevének egyszerü odabigyesztése által bármely müvek is felünés és fontosságot tudna biztositani. Kár e nagyérdemü müven ez a kis hiábanvalóság.

* * *

A maros-vásárhelyi képviselő testület, mely Thuri volt foispánt diszpolgárrá tette; a piaczi járda kikövezetéséhez november vége felé hozzá kezdett; közelebbről a központi bizottmányt is megalakittotta. A 15 — mond tizenöt-bizottmányi tag között alig van öt, kikre az irástudó név illik, a többiek mestersége nagyon meszsze járván a főtől. A képviselőtestület következetességét, melyet csak az emlitett tényekben is oly tényesen kitűntetett, készséggel elismerjük, s csak arra vagyunk kiváncsak: hogy ha az a kevés irástudó is ki talál lépni a bizottmányból, — a mint rebesgetik — az ott maradottak hogyan fogják elkésziteni a választói tabellákat? Alhatatosan is hisszük: hogy ez esetben azok nem tabellák, hanem választói rovások fognak lenni. Erről a törvényben nincs ugyan szó; de a Rovóbánok nemzetének fővárosát mégis megilleti.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 4. 1875.

— **Bartha Miklós** országgyülési képviselő úr helyreigazitást küldött be szerkesztőségünkhöz lapunk első számának azon hirére, melyben egy pásztor megbotoztatásával volt vádolva. E helyreigazitás szerint a képviselő úr beismeri, hogy megvert valakit, de ez a valaki „mindössze is — ugymond — egy vele gorombáskodó részeg ficzkó volt"; a ki nem is lehetett két hétig munkaképtelen, mivel csak „egyetlen egyet ütött a válla közé;" beismeri, hogy egy „illetéktelen" helyről lovait maga hajtatta el, de — ugymond — „a községbiróhoz hajtatta"; jelenti továbbá, hogy vizsgáló biráját ezelőtt 11 hónappal bevádolta sikkasztás büntényéért, hogy mi alappal, arról a képviselő ur biztatása szerint ezután lesz alkalmunk a „Budapesti Közlöny"-ből meggyőződni; végül pedig panaszol Bartha úr, hogy vizsgáló birája kihallgatás nélkül az országgyüléstől kikérte s a mentelmi bizottság szinlén kihallgatás nélkül kiadandónak véleményezte. Mindezt kérjük vegye a szebeni „Tageblatt", honnan a szóban levő hirt átvettük, tanulságos tudomásul s kövesse azon óhajtásunkat, hogy a külföldnek is mindig csak annyi valótlanságot hirdessen a magyarokról, mint a mennyit Bartha úr emberséges eljárásáról irt. Nem tehetjük azonban ez alkalommal, hogy Bartha urat levelének saját szavaiban ne mutassuk be a félrevezetett székely népnek, hadd győződjön meg róla, milyen honatyákkal tisztelte meg magát. Az országos képviselő urnak ugyanis van elég müveltsége arra, hogy levelét igy fejezze be: „Végre valóság, s ezt az olyan szerkesztők és levelezők számára jelentem ki, kik a költészet fennjelzett ágával foglalkoznak, hogy a corpus delictiként szolgálandó pálczám még mindig meg van." Ime ily férfiak intézik a haza sorsát, igy válaszol a legnagyobb erdélyrészi választó kerület képviselője egy hirre, mely a mellett, hogy nem tőlünk eredt, alig tartalmaz több valótlanságot, mint hogy a megvert egyén a Bartha ur embersége miatt állitólag nem tizennégy napig feküdt. Ezek után kiszámithatja az olvasó, hogy milyen lehetett azon ütleg, melyet a képviselő ur democratiája ama ficzkó „válla közé" mért. Nekünk egyébiránt e gorombaságra csak az a válaszunk, hogy ha éppen szükséges, Kolozsvár környékén is terem mogyorófa; mi soha senkivel szemben sem használtuk ez udvarhelyi találmányu, culturalis szerszámot s nem szokásunk még állattal szemben sem használni, de ha rá kényszerittetünk, önvédelmi tekintetből nem irtózunk tőle.

— **Szinházi hirek.** Érdekes ujdonságokra van a szinházlátogató közönségnek kilátása: Willbrandnak a „Házasok" czimü kitünő vigjátéka pár nap mulva kiosztatik a szerepvivők közt. Abonyi „Falu rosza" mihelyt előadatott Budapesten, hol 100 arany árán szerezte meg a nemzeti szinház az elsőséget, nálunk is elő fog adatni; „A Revisor" már meg van rendelve; a „Kincskeresők" Kazár Emil által ujra átdolgozva kerül szinpadra. A mint ezekből is látszik nagyon későre ébredez Jónás 5 havi álma után, midőn leczkéket ad az igazgatóságnak, hogy miért nem forditja erejét és idejét uj alkalmas darabok beszerzésére. Mi a kolozsvári szinház fennállása óta alig ismerünk igazgatóságot, mely annyi buzgalommal és oly áldozatkészséggel küzdött volna a mostoha viszonyok okozta közönyösség ellen, mint a jelenlegi; ezt, ha Jónás ugy szeretné az igazságot, mint az indokolatlan kötekedést, magának is be kellene ismernie. A mi pedig Jónásnak — egyéb igaztalanságaitól eltekintve — azon vádját illeti, hogy neves szinésznőkkel hozat az igazgatóság szinre olyan ujdonságokat, melyek magukban is tele házra számithatnak, szükségesnek találjuk tudomására hozni, hogy a mint mi értesülünk, az illető irók követelték meg az igazgatóságtól, müvöknek pesti müvésznők közremüködésével leendő előadatását.

— **A „kolozsvári** korcsolyázó egylet" a korcsolyázási idényt — miután a rendelkezése alatti sétatéri tó jege a kemény fagy következtében a korcsolyázásra már most teljesen alkalmas és biztos — f. hó 5-én, keddend. e. $^1/_2$ 12 órakor a cs. és. kir. katonai zenekar zenéje mellett ünnepélyesen megnyitja, mire a részvényes urakat és hölgyeket, valamint a t. cz. korcsolyázó közönséget ezennel meghivjuk. Nem részvényesek belépti jegyeket 30 krral a helyszinen levő pénztárnál válthatnak, egy és hároméves részvények pedig alólirt egyleti pénztárnoknál (főtér 13. sz. a. „Tisza" biztositó társaság vezérügynöksége. A „kolozsvári korcsolyázó-egylet" igazgató választmánya. Kolozsvártt, 1875. január 3. br. Huszár Ádám elnök. Balogh György egyleti titkár és pénztárnok.

— **A kolozsvári** ügyvédegylet f. hó 3-án közgyülést tartott, melyben az egylet felosztása az ügyvédi rendtartás hatályba lépése alkalmából elhatároztatott. Az egylet f lszerelvényei, könyvei, folyóiratai az alakulandó ügyvédi kamara tulajdonába fognak átadatni, a meglevő s mintegy 200 forintra menő készpénz kezelése szintén a kamarára fog bizatni; az azonban a kamra által az ügyvédegyle i alapszabályok értelmében elnyomorodott ügyvedeknek s ezek özvegyeinek és árváinak segélyezésére lesz forditandó. A közgyülés határozatainak végrehajtására s egyátalában a felosztási intézkedések megtételére bizottság neveztetett ki, melynek tagjai: Bodor Pál, Deák Pál, Dr. Fischer Lajos, Kővári Mihály és Schilling Rudolf. Végül a közgyülés Simon Elek elnöknek az egylet iránt több izben tanusitott áldozatkészségéért köszönetet szavazott.

— A **helybeli** ügyvédek ugyancsak folyó hó 3-án az ügyvédi kamara alakitása tekintetéből szükséges előintézkedések megtétele végett értekezletet tartván, a teendők meghatározására s általában az alakitási mozgalom vezetésére Bocskor Elek, Ferenczi Miklós, Frits Albert, Haller Rezső és Kővári Mihály személyében bizottság küldetett ki.

— **D-sz. mártonban** folyó január hó 7-ére határoztatott a tombola játékkal összekötött mükedvelői előadás megtartása. A vidék intelligentiájából többen közremüködnek e jótékonyczélu előadáson, melynek tiszta jövedelme az ottani iskola javára van felajánlva.

— **Óriási** falragaszok hirdetik az óriás testvéreknek városunkba érkezését. Nincs kifogásunk ellene, ha a 4 mázsás és 6 láb magas fiatal óriás a kiváncsiakat 20 krig, rövid időig mulatva itt, megadóztatja; hanem az ellen már van, hogy egyik főutcza, a belmonostor utcza piacz felőli részében épen a katonai őr háta megettvan elhelyezve ő óriássága, s az óriási falragaszokon kivül az elég különös costuméjü nagy képek is a járdára csődditik a bámészkodó népet, melynek egy része a képek órahosszakig való bámulásával kivánja kielégitni kiváncsiságát, és igy utban állanak, a közlekedést akadályozzák; de ezen kivül az is nagyon furcsán veszi ki magát, hogy épen ajtaja előtt járkál a várdai őr, a mi ő óriássága tekintélyének ha használ is, de a katonainak alig. Jó lesz a rendőrségnek más félre eső helyen állittatni fel az óriások sátorfáját.

— **Az árvaház** választmánya a böjtben egy társas vacsora rendezésére tesz előkészületeket, melyben a fölszolgálásra városunk fiatal hölgyei lesznek felszólitva egyszerü costum-eőkben. A bizottmány elnökévé gr. Teleki Domokosné ő nsága lőn fölkérve, ki a tekegyeskedett is elfogadni. A jótékonyság terén ez annyira ismert és tisztelt név már előre is reményeket nyujt a vállalat sikeréhez.

— **Felhivás.** A kolozsvári zeneconservatoriumnak 1874. decz. 27-ére hirdetett közgyülését — a tagok csekély száma miatt — nem tarthatván meg, egész tis telettel felkérem az egylet tiszteletbeli, alapitó, pártoló és müködő tagjait, a folyó 1875-ki év jan. 3-án d. u. 3 órakor az egylet helyiségében (lyceum épület) tartandó közgyülésre pontosan megjelenni. Kolozsvártt, 1875. jan. 1. Az igazgató választmány megbizásából Czirják Albert, egyleti titkár.

— **Nyilvános köszönet.** Jeles aquarel-festő hazánkfiának Szathmári P. Károly urnak, a helybeli hirlapokban is ismertetett emberbaráti tette iránt, a jótékony nőegylet és az árvaház elnöksége azon óhaj kiséretében fejezi ki őszinte köszönetét, bár városunk vagyonosb mivelt osztálya a képgyüjtemény sürü látogatása és minél több sorsjegyek vétele által a nemes szándékot előmozditaná s ezzel jeles müvész hazánkfiának a legméltóbb elismerést szolgáltatná. Br. Bornemissza Ignáczné, árvaház elnöke. Gr. Teleki Domokosné, nőegyleti elnök.

— **A „Székely Hirlap"** minapi kérdésünkre azt válaszolja, hogy ép a „Kelet"-tel szemben tisztázta álláspontját. Mi e tisztázást a mult alkalommal is csak a Deákpárt javára magyaráztuk; a „Székely Hirlap" legujabb számában is azt olvassuk egy tudósitásából, hogy csak „némelyek tulajdonitottak a „Székely Hirlap"-nak uj irányu tendentiákat," holott „programmjában határozottan a Deákpárt álláspontjára helyezkedett továbbra is." Ha ez ugy van, mi csak örvendünk rajta s szivesen feledjük az elvétett kitérést; a „Kelet" nem kötekedési kedvből, hanem kötelességből otorozza ellenségeit s azok hibáit; mameluknak mi sem tartjuk magunkat s ha egy a czél, mire törekedünk, ne egyenetlenkedjünk, mert ez által csak a közösen védelmezendő igaz ügynek ártunk.

— **Pap László** negy-szebeni felső reáltanodai tehetséges tanulót hosszas betegeskedés után az uj év elszakitá övéitől, az itt helyben lakó szülőit meglátogató ifjú szülővárosába jött el meghalni, és a nyugalmat, a mit keresett, megelte — a sirban. Nyugodjék csendesen!

— **Petőfi Sándornak** két levelét közli a „Vasárnapi Ujság" ez évi első száma. A levelek hitelessége minden kétséget kizár. Mind a kettőt nejének intézte a költő, az egyiket csak két nappal halála előtt s igy ez alkalmasint az utolsó ereklye, mely Petőfi után fennmaradt Az alább közlött két levél mindenikén a czim a következő: Petőfi Sándornénak Tordán a reformatus papnál Mikl s Miklósnál. Maros-Vásárhely, jul. 22. 1849. Kedves lelkem Juliskám! Késő este van. Az imént értünk ide. Holnap korán reggel indulunk Udvarhelyre. Bem utolsó levelét Brassótól félnapi járó földre irta ide ezelőtt három nappal. Nem tudom, hol kapjuk meg? talán Brassóban vagy már azon is tul. Tisztelem Miklósékat. Csókollak titeket, szentségeim. Irni fogok, valahányszor lehet. Légy nyugodt és béketürő, a menynyire lehetsz. Higyj! Remélj! Szeres, — a sirig és a siron tul örökre hűséges férjed Sándor — A második levél igy szól: Maros-Vásárhely, jul. 29. 1849. Kedves édes Juliskám! E szempillantásban értem ide vissza hat napi szakadatlan utazás után. Fáradt vagyok: kezem ugy reszket, alig birom a tollat. Megkaptad-e előbbeni két levelemet? Egyiket innen, a másikat Kézdi-Vásárhelyről irtam Elmondom röviden, utamat. Itt hallottuk, hogy Bem egy csapattal Moldvába ment. Utána ugaszkodtunk. Udvarhely Csikszerda Kézdi-Vásárhely, Bereczk felé; ott találkoztam vele, már visszajött Moldvából hova lázitó proglamatiókat vitt be s ráadásul kegyetlenül megdöngetett négyezer oroszt egy zászlóaljjal. Bereczken jön hozzá a tudositás, hogy SzászRégennél megverték a mieinket, s ezek borzasztóan szétfutottak, vágtatott tehát ide a bajt helyrehozni, Kézdi-Vásárhelyen, Sepsi Szent-Györgyön, az Erdővidéken, Udvarhelyen kezesztül; én vele. Rohantunk szinte megállás nélkül. Iszonyu ut volt. Most vagy két napig itt leszünk, mig a sereget egy kissé rendbe szedi, aztán mit teszünk? ő tudja. Előbbeni levelemben irtam, hogy Csik-Szerdának és Kézdi-Vásárhelynek gyönyörü vidéke van; Sepsi-Szentgyörgyé talán még szebb, a város is jobban tetszik. Majd körülményesebben megvizsgáljuk, ha együtt utazzuk be Háromszéket, mint a fészket rakni akaró fecskék, Bemmel Bereczken találkoztam; megálltam hintaja mellett, s köszöntem neki, ő oda pillant, megismer, elkiáltja magát és kinyujtja felém karjait én fölugrom, nyakába borultam, összeöleltük és csókoltuk egymást, „mon fils, mon fils, mon fils!" szólt az öreg sirva. A körülálló népség azt kérdezte Egressy Gábortól, "hogy fia ez a generalisnak?" Most még sokkal nyájasabb, szivesebb, atyaibb irántam, mint eddig is az volt. Ma azt mondta a másik segédtisztnek: „Melden Sie dem Kriegsministerium, aber geben Sie Acht, melden Sie das wörtlich: Mein Adjutant der Major Petőfi, welcher abgedankt hat wegen der schändlichen Behandlung des Generals Klapka, ist wieder in Dienst getreten." Szinte ma az utban mondta, hogy neked itt Maros Vásárhelyt csináljunk szállást s ide hozzalak. Nekem is ez a fővágyam de mig erősebb lábra nem állunk a szomszédban levő oroszok irányában, addig ezt tenni nem merem. Csak két mértföldnyire vannak innen, s az idevalók a napokban is szétfutottak, mint a csirkék. De mihelyt némileg biztos lesz e hely, az lesz első dolgom, meg lehetsz felőle győződve. Hogyan vagytok, kedves édes imádott lelkeim? ha én hallhatnék valamit felőletek! ha lehet, ha valahogy szerét ejtheted, irj, csak egy szócskát is, édes angyalom. Én nem mulasztom el az arra menő alkalmakat. S opik-e még a fiam? válaszszátok el minél előbb, s tanistd beszélni hogy meglepjen. Csókolom a lelketeket és szivetket miljomszor, számtalanszor! imádó férjed Sándor.

— **Uj levél boritékok**, különösen nagyobb pénzküldeményekre alkalmasak, fognak jövő február hó 1-től kezdve, forgalomba hozatni, darabonként egy krajczárjával. Ezen boritékokba vért pénzküldemények nem ugy, mint az a már forgalomban lévő kisebb alaku postai boritékoknál van megengedve, két, s ha nyitva adatnak föl, három, hanem öt pecsétttel zárandók le, csak ugy, mint az a közönséges (nem postai) pénzes levélboritékokra nézve van előirva.

CSARNOK.

A nyári évszak korcsolyásai.

(Németből átdolgozva közli B. G.)

A mint az első hóval beköszöntött a té és meggyőződünk a felől, hogy a távozó ősz enyhe napjairól sugaras búcsumosolyairól jó hosszu időre le kell mondanunk: a kényszerüségadta helyzetben csakhamar föltaláljuk magunkat s téli mulatságaink után látunk Megtekintjük korcsolyánkat s miután épségben, teljesen használható állapotban találjuk: egy kis türelmetlenséggel lessük a hévmérő higanyának fokonkinti alászállását s ennek biztató jeleivel kedvünk is fokról fokra emelkedik, még egy kis csuszkálásért a legnagyobb hidegben is szivesen odahagyjuk a kandalló jótékony melegét, kedvesen mosolygó tüzét és barátságos dorombolását.

Tovasiklani a tükörtiszta jégen; szédületes gyorsasággal kanyarogni; néha, ugy szólva, szárnyak nélkül repülni; majd előre majd hátra nyilsebességgel suhanni tova a tiszta, sik jéglapon, mely nyomainkat szeszélyünk szülte kanyargó arabeszkeknek mutatja föl előttünk ez valóban nem kellemetlen időtöltés. Hogy télen miként élvezhető e mulatság, azt mindnyájan tudjuk, nem is téli, hanem nyári korcsolyásokról szándék zunk itt b szélni.

Nyár és korcsolyázás olvasóink előtt valószinüleg összeilleszthetetlen fogalmak s ha fölkutatja elméjével eddigi tapasztalatainak tárházát s vagre c akugyan akad egy kis képre, mely a szinpad kerekes-korcsolyás balett táncosaira emlékezteti: e képet bizonyára nem tartandja olyannak, mely képzeletének nagyobb szerü kivánalmait kielégitené.

Hogy a szóban forgó nyári korcsolyásokkal ismeretséget kössünk, csupán egy patakot kell fölkeresnünk.

Lám, az egyszerü patak is érdekes lehet: ez állitás igazságát a költők már elismert k. Nem hisszük azonban, hogy olvasóink is ne állott volna érdekeltséggel egy patak partján, mely kavicsos medrében, a nyári nap tiszta sugarait visszatukrözvén, ezüstös fényével vigan csörgedezett. Azok a locsogó hullámok, a mint örökké változva és mégis örökös egyhangusággal hömpölyögnek, különös érdekeltséggel birnak; és a parton tenyésző illatos, tarka növényzet, a fejünk fölött röpkedő pacsirta, aztán a csillámló, titkosan suttogó patak hullámjátéka: ábrándos hangulatba ringatja a kedélyt.

Ha mindehez még az ábránd is hozzájárul teremtő erejével: a képzelődő kedélyek láthatnak ott a vizben lakó hableányokat; a vizi növények virágaiból kilépő tündéreket a mint egymással játszadoznak; a patak mormolásában hallhatják, a mint a kedves szellemek most beszélnek, majd panaszkodnak, majd enyelegnek. Hanem, a figyelmes szemlélő, mindezzel semmit sem látott; nem látta főként, a pataknak, mint egy sajátságos, való világnak kedélyes, játszi bohó életét, melynek vizsgálása elriaszt ugyan minden sentimentalitást, de ennek helyébe kevesebb örömeket ad.

(Folyt: kövt.)

Távirati tudositás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 4-én 5% Metalliques 69.85 frt. Kamat —. — 5 Nemzeti kölcsön 74 70 % frt 1860. Kölcsön 111 50 Bankrészvény 1001 Hitelintézeti részvények 227.50 London 110.50 ft. st. Ezüst 104.80 Cs. kir. arany 528 — Napoleondor 891.$^1/_2$

Urbéri kötvények: Magyarországi 7725. Temesi 76.— Erdélyi 76.— Horvátországi 80.—.

Felelős szerkesztő: **Békésy Károly.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 2020. 1874. (3) (2—3)

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. k. pénzügyi ministerium f. é. december 15-ről kelt 42145 számu megbagyásából, alólirott m. k. dohánygyári Igazgatóság által, az 1875-dik évre szükségleudő:

2000 darab 7″ széles, 3/4″ vastag, 2° hosszu lágy deszka
2000 „ 8″ „ 3/4″ „ 2° „ „ „
2000 „ 9″ „ 3/4″ „ 2° „ „ „
1950 „ 10″ „ 3/4″ „ 2° „ „ „
50 „ 12″ „ 1 1/4″ „ 2° „ „ „

továbbá 270 öl 3′ hosszu kemény tűzifa szállitása iránt, ezennel verseny tárgyalás nyittatik; melyhez az irásbéli 50 kros bélyegjegygyel és 10% biztositék letételéről szóló pénztári nyugtával ellátott és lepecsételt ajánlatok, a kolozsvári m. k. dohánygyári Igazgatóságnál legkésőbb **1875. évi január-hó 12-én délelőtti 11 óráig** benyujtandók.

A szállitási és ajánlati feltételek, a gyári irodában a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvártt, 1874-dik év december 30-kán.

A m. k. dohánygyári Igazgatóságtól.

Nem hivatalos.

Stein János papirkereskedése nagyban és kicsinyben
Kolozsvárt tőtér 2-dik szám (8—10)

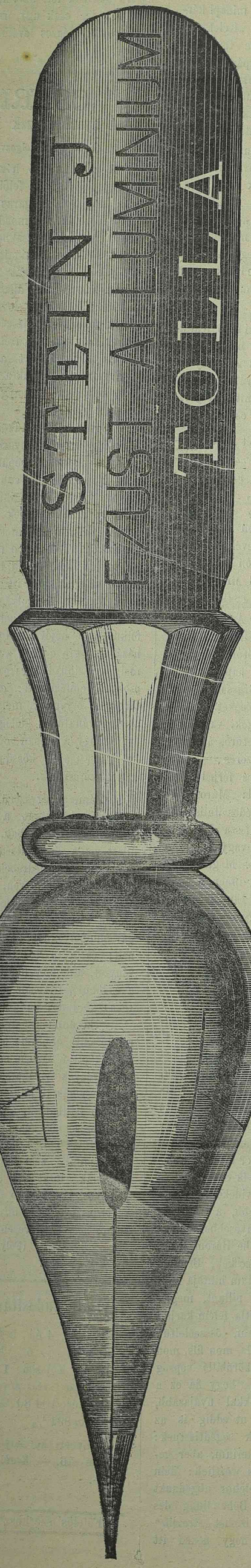

1 doboz 144 darab hegyes, közép vagy tompa 1 forint 20 krajczár.

(4)

DEMJÉN LÁSZLÓ
m. k. egyetemi könyvárus

A hirlapokban bárki által hirdetett könyvet, képet és hangjegyet szintúgy helyben, mind videkre gyorsan szállit.

A bel- és külföldi irodalom legujabb termékeit készen tartja, s bővebb megtekintés végett házhoz is küldi.

ZONGORA TÁR.

(5) (1—*)

VICTORIA
biztositó társaság Kolozsvártt elfogad
életbiztositási

alánlatokat minden módozatokban:

Dijai a lehető legolcsóbbak és biztositottjait, az életbiztositási osztály összes nyereményeinek **ötven száztóliában,** azaz, annak felében részesiti, dijfizetési összegeik arányában. Ezen nyeremény részeltetés folytán, az 1871-ben biztositottak, már 1872-ki dijaik **kilencz száztóliát** visszakapták, és biztonreménlhető, hogy ezen nyereményrész évről évre emelkedik.

Kiválóan figyelemre méltók **a biztositott eredménynyel megnyitott tulélési csoportok,** melyekbe beállás által mindenki, már életében, szép összegeket biztosithat maga, vagy gyermekei részére.

Bővebb tájékozással, utasitással sat. szolgálnak a társasági felügyelők és ügynökök.

Az üzlet eszközlésére alkalmas felügyelők előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

A VICTORIA biztositó társaság igazgatósága Kolozsvárt.

Fontos törvénytudományi ujdonságok.

Épen most jelentek meg és **Stein János** erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Az uj választási törvény.
Hivatalos kiadás Ára zsebkiadás alakban 30 krajczár.
Nyolczadrétben 20 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 22 kr.

Törvényczikk az ügyvédi rendtartásról.
Ára 20 krajczár.

Törvényczikk a királyi közjegyzőkről.
Ára 20 krajczár.

1875. január 1-én hatályba lépő birói ügyviteli szabályok.
Nyolczadrét alakban. Ára 50 kr.

VIDÉKI megrendeléseknél legczélszerübb a postadij elkerülése tekintetéből, a törvényczikkekért járuló összeg postautalvánnyi előleges beküldése.

Emlékeim. Jókai Mórtól.
Két kötet. Ára 4 frt.

BUDAPESTI SZEMLE,
a m. t. akadémia megbizásából. Szerkeszti Gyulai Pál.
12-dik szám. **1874 november — december.** Ára 2 frt.

A természet könyve.
Közérdekü olvasmányok a természettudományok köréből. Bernstein A. német műve. Első és második füzet; füzetenkint 50 kr.

E közérdekü vállalatra, mely egyelőre 20 füzetre van irvezve és melyből havonkint egy füzet fog megjelenni, annyival inkábbis felhivjuk a közönség különös figyelmét, miutan e munkát belérdemén kiál a csinos kiállitás és olcsó ár is ajánlja.

A művészet, vallás és a természet Olaszországban
Irta Castelar Emil. A szerző arczképével. Ára 1 frt 50 kr.

Europa összehasonlító földleirása.
Visontay János által. I. kötet. Ára 2 frt 80 kr.

A nemzetgazdaságtani eszmék ujabb fejlődése.
Irta dr. Weisz Béla. Ára 70 kr.

Önálló vámterület és védvám.
Nemzetgazdászati tanulmány. Irta Szmrecsányi A. Ára 80 kr.

CIGARETTE.
Regény. Két kötetben. Irta Ouida. Ára a két kötetnek 4 frt.

Egy sziv története.
Regény. Két kötetben. Irta Castelár Emil. Ára a két kötetnek 2 frt.

Épen most hagyta el a sajtót s már megrendelhető Kolozsvárt Stein János és Demjén László könyvkereskedéseben **a fontos**

politikai röpirat:

KÉT VÁLSÁG
EGYMÁS UTÁN.

Tartalom.

Átalános eszmék. Hibáink a.) hazaszeretet hiánya, b.) önbizakodottságunk. Törvényalkotásunk hiányai. Hirlap irodalmunk. Demokrata hajlamok és vágyak. Erős és erves conversálva haladó párt hiánya. Bajaink főbbkép kiknek tulajdonithatók. A közelelről történtek. Lónyai, Szlávi. A többség és balközép. A többség. Vezénylet. Fegyelem. Félreg pénzügyi elvek. Adóemelés. Költségkimélés. Hadügyi kiadásaink. Háboru politikánk. Álmhivatalnokaink száma, fizetése, nyugdij rendszer. Megyéink területi és közigazgatási szabályozása. Pénzügyünk viszonya átalános politikánkhoz országgyülési tár- gyalásunkoz. Ujabb válság Adalék.

4 ívet tartalmazó füzet. Ára 40 kr.

Vidékre postán bérmentes megküldéssel **44 kr.**

Nur Praterstrasse 26,
in dem seit 15 Jahren bestehenden
Bazar Friedmann,
zur Herbst- und Wintersaison.

zur NEUESTES Winter-Saison:

Nur 5 Gulden kostet ein complet englischer Gesundheits-Anzug. Dieselbe ist aus unverfälschter Naturschafwolle gewebt und ist hautschattenlicher Dessin, barfest, welche die Eigenschaft hat, den Körper schnell zu erwärmen und ihn in fortwährender leichter Transpiration zu erhalten. Dieser Anzug ist hiermit ein Schutzmittel gegen Erkältung, sowie auch gegen andere Krankheiten. 2 Paar Socken für Kinder, 1 Paar Pulswärmer, 1 Paar Stulpen-Einlagen. — Dieses Alles zusammen kostet blos fl. 5.

Warme und gute Winterkleider.

Handschuhe für Kinder, Damen und Herren 20, 30, 40, gefüttert 40, 50, 60, 70, 80, 90 kr.

Handschuhe aus Hirschleder 80, 90 kr., 1 fl., dieselben gefüttert fl. 1.80, 2.20.

Promenade- und Reiseshawls 40, 50, 70, 90, doppelt lang fl. 1.50, 1.80.

Pulswärmer für Kinder, Damen und Herren 15, 20, 25, 30, 40 kr.

Gesundheitsstiefelchen von Baumwolle oder Schafwolle für Kinder, Damen und Herren, aus Baumwolle 60, 70, 80, 90 kr., fl. 1, 1.20, 1.50, aus Schafwolle fl. 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50.

Unterhosen in derselben Qualität 80 kr., 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3.

Socken und Strümpfe für Kinder, Damen und Herren 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 80 kr.

Winterhemden aus feinstem Schafwollstoff mit elegant montirter Brust fl. 2.50, 3, 3.50.

Grosse Auswahl von Tuchhaubenlike für Mädchen und Frauen 90 kr., fl. 1.20, 1.50, 1.80, 2, feinste fl. 2.50, 3, 3.50.

Damen- und Kindermuffs 80 kr. fl. 1, 1.20, 1.80, 2.

Ganze Garnituren von Muff-Collers fl. 3.50, 4.50, 6.

Damen- und Mädchen-Tücher in allen Farben 50, 80 kr., fl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80.

Specialität für Herren in Chemisetten aus feinster Waidwolle mit fein gestepptter Brust 1 Stück 60 kr.

Kamaschen für Klein und Gross 60, 70, 80, 90 kr., fl. 1, 1.20, 1.50, 1.80.

Kinderkleidchen 60, 80 kr., fl. 1.20, 1.50, 1.80.

Eugenie- oder Theaterhaaben höchst elegant mit Seide gefüttert fl. 1.50.

Schuhsohlen, erhält den Fuß trocken, für Kinder, Damen und Herren 20, 25, 30 kr.

Damen-Cachonesaus feiner Schafwolle 1 Stück 80 kr.

Specialität für Damen, in dieser Saison Neuheit, Damen-Gilets fl. 1.50, 2, 2.50.

1000 Zöpfe der schönsten Gattung für Damen in allen Farben.

Mancen, eine Elle lang und sehr dicht, zum Rennen gestapelt, unterscheiden von den gewöhnlichen Zöpfen.

Für Schön u. Regen. Est engl. Regenmäntel, die Regen- Stoff ohne Gummi wasserdichten, 1 Stück fl. 8, 9, 10, 12.

1 Kapuzenfl. 1 Stück fl. 8, 10, 12.

Zum Schutz für der Person und zur Sicherheit des Eigenthums,

ist dringend zu empfehlen eine gute Schiesswaffe, dies sind die neu verbesserten Enfieldsche-Revolver, häufig amer. Système, bestes Fabrikat, 1 Stück 7 Mm. fl. 7, 100 Patronen fl. 3, 1 Stück 9 Mm. fl. 9, 100 Patronen fl. 3.50, 1 Stück 12 Mm. fl. 11, 100 Patronen fl. 4.

Ein Kochherd am Sicherfeuer!

Diese neu construirten Kochherde mit Petroleum-Heizung, in Amerika und England schon seit mehreren Jahren verbreitet, finden in allen Kreisen besondere Anerkennung, sie bilden einen unendlichen Gegenstand in jeder Haushaltung, so wie für Officiere, Studirende, Restaurationen und detaillirte Handwerker, die ohne Feuerung oft bei der Hand brauchen. Für 2 Personen fl. 5.50, 6.50 bis fl. 12.50. Für 6 Personen fl. 7 bis 9.

Herrlich reeller Ausverkauf von echt englischen Schlittschuhen. Holz fl. 1.20, 1.50, 2 Eisen-Construction fl. 2.50, 3. Dabei neueste Mode fl. 6.50, 7, 7.50.

Section Scheres fl. 7, 8.

Ausverkauf von 5000 Stück Petroleum-Lampen, kleine 35, 70, 85 kr. größere 90 kr., fl. 1.20, 1.50, große fl. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50 angelampen 80 kr., fl. 1.20, 1.50, feinere fl. 2, 3, 3 Salonlampen fl. 5, 8, 12, 15. Die Preise der Lampen verstehen sich nur mit Glas, Kugel und Lampenschirm.

Echte Meerschaumpfeife in allen Farben, 1 Stück fl. 1.50, 1.80, 2.50, fl. 3, 4, 5, 6.

Weihnachts- und Neujahrsartikel

werden in meinen geehrten Provinz-Kunden mein reichhaltiges Spielwaaren-lager für Groß und Klein, für Weib und Mann, Gegenstände von 5 kr. an

zu jedem Namenstag, sowie Hochzeiten, Bälle, Kostüm-Bälle, Bäume, Bieten Bieten-Bazar alle möglichen Geschenke für jede Gelegenheit, Jeder wird für alle Artikel die von anderen Handlungen zu haben gesucht werden, in weit besserer Qualität und zu viel billigeren Preisen bei mir zu haben.

Alles Nichtconvenirende wird bereitwilligst umgetauscht.

Illustrirte Preiscourante über 100.000 Artikel erhält Jedermann auf Verlangen gratis und franco.

Vom 1. August ab wurde für das En gros-Geschäft eine Extra-Abtheilung eröffnet und erhalten Wiederverkäufer angemessenen Rabatt.

(30) (10—20)

Pénz kölcsön

2000-tól 8000-frig

illő kamat és biztositék mellett azonnal kiszközölhető, ügyvéd Dr. Ba János szamosujvár.

(452) (4—12)

Épen most jelent meg 35-dik kiadása a világhirü, tanulmányes könyvnek:

Der persönliche Schutz

tanácsadó minden korban levő férfiak számára Laurentiustó'. borítékban lepecsételve.

Ezer-szeresen bebizonyult segély és gyógyitás (25 éves tapasztalat!) a férfinem

Gyengeségi-

és idegbajaiban sat. a romboló önfertőzés és nemi kihágások következtében. Kapható minden könyvkereskedésben, Pesten is Kokai Lajosnál. Károlyutcza, ára 2 ft 30 kr.

Óvok mindenkit könyvem bizonyos utánzásától és majmolásától, a melyek a közönség tévúton vezetése tekintetéből még hirdetéseim szótartalmára is kiterjednek. Gondoskodni kell tehát könyvem valódi kiadását

a 35-dik eredeti kiadást Laurentiustól

megszerezni, a mely egy nyolczadrét kötetet képez 232 oldallal és

60 boncztani ábrával

acélmetszésben, és a szerző névpecsétjével van lepecsételve!

(480) (9—10)

Leszállitott gyáriáron

ASZLÁN JÁNOS

üzletében Kolozsvárt.

Szándékom a tavaszi idényre üzletemet másképpen berendezni, ez okból jelenben dúsan ellátott férfi és női divat üzletemben található mindennemü kelméket leszállitott gyári áron árusitok el, melyet a n. érd. t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlok.

Aszlán János.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - Biblioteca Universității din Cluj-Napoca

Nyomatott Stein János m. kir. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.